

LAJTOS NÓRA

Apám útja a Volvóval Szmolenszkbe

Szmolenszk Oroszország legnyugatibb városa Moszkvától 360 km-re Szmolenszkig az út rendkívül unalmas lett volna ha apám és Pali bá aki tudott oroszul nem a hócipőjünkkel bajlódtak volna néha meg a Volvóval amibe belefagyott a mínusz 25 fokban a gázolaj de volt külön kannában nekik azt csövezték össze a tankkal az utakon csak 30-40-nel lehetett menni de a rendőr azt mutatta hogy 60-nal mentek és 20 dollárra megbüntette őket aztán ez még az ukrán határnál volt ahol sétáló utcába hajtottak a ködfüstben onnan is 20 dollárért vezette ki egy rendőr apámat és Pali bát. Az ukrán-belarusz határnál meg akkora volt a hó, hogy a Volvo csak ugrálni tudott lefelé mint kiderült lépcsőn hajtottak be Fehéroroszországba az autópályán egyébként kábé félóránként találkozni egy autóval de gyorsajtásért itt is kiszúrták a Volvót ahol meg dollárral nem lehetett fizetni hanem be kellett váltani belarusz rubelre amiből a legközelebbi faluban kilószámra vették az édességet amit az eladók csak néztek aztán hazafelé nyolc-tíz kilométeres kamionsor mellett húztak el a vámnál kipakolták a Volvót elvettek néhány szerszámot köztük egy hegesztőpálcát és 20 dollárra itt is megvámolták őket a főzőfüstölő szekrény amit szervizelni mentek megjavult... következő útjuk Izsevszkbe vezetett ezúttal a Volvo nélkül.

Apám útja Udmurtiába

Apám és Pali bá Malév-
géppel repültek Moszkváig
TU-154-es járattal majd onnan
Izsevszkbe helyi járattal
huszonnyolc személyessel
s ebben benne voltak a tyúkok
és kecskék számai is.
Kamionkonvoj szállította
a konténer vágóhidakat
az Urálon túlra. A Káma
folyó olyan széles hogy
nem látni a másik partot.
Az utak hagytak kívánnivalót
maguk után: egyszer csak
eltűnt a kövesút ez csak
azért volt gond mert elkezdett
szakadni az eső és a földúton
akkora lett a sár hogy lánctalpas
tolólappal kellett letolni a sarat
hogy kemény földön tudjon menni
a kamionsor. Az udmurtok előételként
is tejfölös uborkát esznek a tejfölük
szinte fénylett a kanál is megállt benne.
Udmurtiában készülnek a híres
Kalasnyikov gépkarabélyok és a
Kamaz teherautók. Vallásilag orosz
ortodoxok és állítólag sámánisták.
Udmurtiában az Izs folyó partján
fekszik Votkinszk ott született
s nevelkedett Csajkovszkij apám
a szobrát is lefotózta de nem találom
csak arra emlékszem hogy ellenállhatatlanul
mulatságos volt a piros munkásruhájában
ahogyan pózol a sárgára festett szülőház előtt.
A hazaút sem volt egy lepkeszárnyalás
apám és Pali bá nem voltak félősök de
néhány gyors fohász szétrepült a fejükben
amikor eltűnt a felhajtó erő a ksigép alól

ami süllyedni kezdett és hát hol máshol mint az Urál felett mondhatni zuhant egy kicsit de aztán elkezdett felfelé ívelni Moszkva körül keringett míg a leszállópályát megtalálva szerencsésen landolt a jakokkal együtt. A moszkvai reptéren várni kellett egy fél napot onnan vett apám meg Pali bá originál matrjóska szuvenírt meg néhány ponyvalapot mert valamivel csak el kellett ütni a várakozás óráit hogy aztán majd hazaérve a legkisebb gyűszűnyi baba festett és láthatatlan fa-szívébe szorult emlékeket apám nekünk húsz év távlatából felidézhesse.

Apám útja Üzbegisztánba

Üzbegisztán Magyarországnál ötször nagyobb területű ország. Budapest–Taskent légvonalban mért távolsága 3976 km. Apám és Pali bá moszkvai átszállással érkeztek Üzbegisztánba hajnalban a reptérre, a plusz négy óra időeltolódást beleértve. Kiérve a városba, azt hitték, hogy Koreában vannak, mert minden autó Daewoo volt, de kiderült, ott gyártják a Daewoo-kat. Épp a ramadán idején tartózkodtak az üzbégeknel. Kétezertízben a ramadán augusztus 11-ére esett. A muszlim vallás szerint ez böjtöt jelent, de ezt csak nappal tartották az üzbégek, amint feljött a Hold, jóízűeket ettek-ittak. Apa és Pali bá tulajdonképpen húsipari gépeket mentek beüzemelni, úgymint például főző-füstölő szekrényt, hűtőkamrát vákuumcsomagolót, késfertőtlenítőt. Egy fűszerkereskedő is odament az üzembe, és a helyi receptúráival ismertette meg apámékat, akik megmutatták, hogyan lehet a gépekkel baromfiból meg marhából virslit készíteni, füstölni combokat és baromfisonkát.

Taskentben egyszer kivitték őket a piacssarnokba, ahol betonlapon árulták elkülönítve a birka-, a marha- és a lóhúst, disznóhúst nem tartanak. Érdekes, hogy a marhának is csak az elejét fogyasztják. Kitalálták, hogy Magyarországról fognak importálni pulykát, a nádudvari pulykateleppel fel is vették a kapcsolatot, de a végén nem lett a projektből semmi, mert túl nagy volt a kockázata a napos pulykák szállításának, még repülővel is. A piacon vett apám nekünk, nőknek világoskék puha selyemsálat, szommal fizetett. Az építészetük, mi lenyűgözte apámat és Pali bát, a hatalmas terek, a széles, kétszer négysávos tűgyenes utak. Szamarkandba és Buharába nem jutottak el, de a taskenti mecsetek látványa is bámulatos volt. A hazaúton csak az jutott az eszükbe, hogy Kazahsztánba is átléphettek volna, de útjuk tíz nap után hazafelé vezetett. Taskent–Moszkva–Budapest repülővonalon utaztak, s közben arra gondoltak: Budapest–Északi-sark távolsága csak 700 km-rel több, mint Üzbegisztánig eljutni, és oda biztosan nem kellene hűtőkamrákat szerelni...

